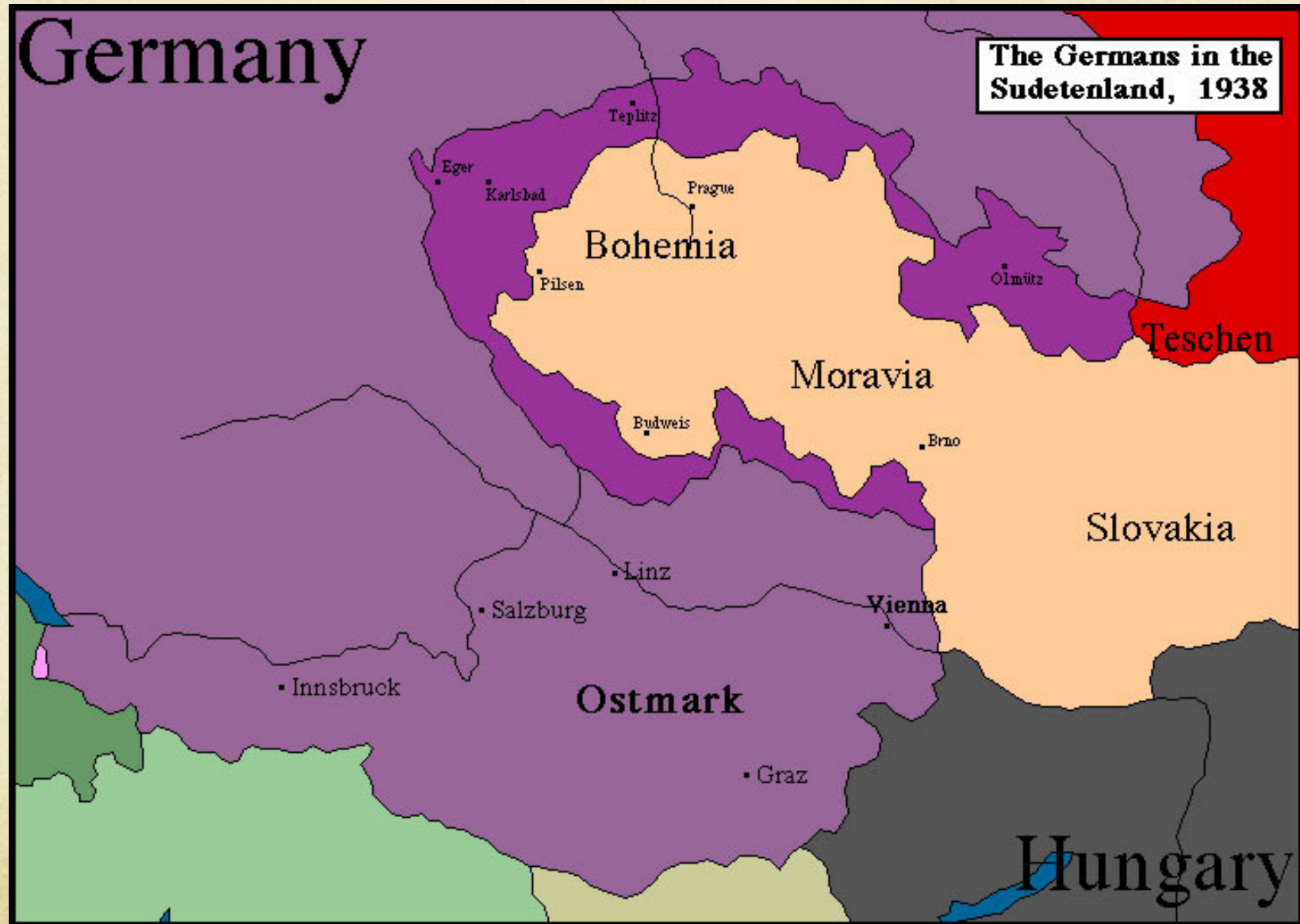

Collaboratie in België tijdens de Tweede Wereldoorlog

Zomeruniversiteit VBJ
Praag - 24.VII.2015
G.M.W. van Gorp

1938: Crisis om **Sudetenland**

30 september 1938:
het **Akkoord van München**

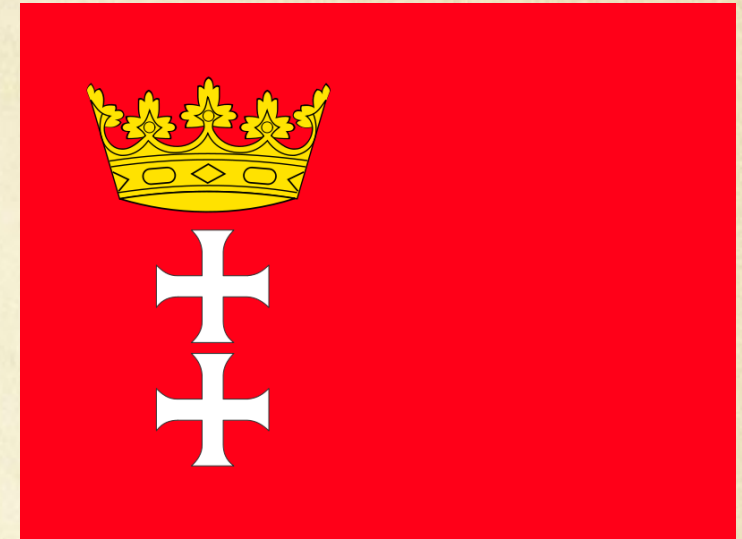
Premier Chamberlain (GB):
Peace for our Time

23 augustus 1939:
Molotov-
Ribbentrop-pact

Eind augustus 1939:
crisis rond *Freie Stadt Danzig*

1 september 1939: begin van de *Blitzkrieg* in Polen

17 september 1939: ook de **USSR** valt Polen aan

We remember!

Duitsland en de USSR **verdelen** Polen

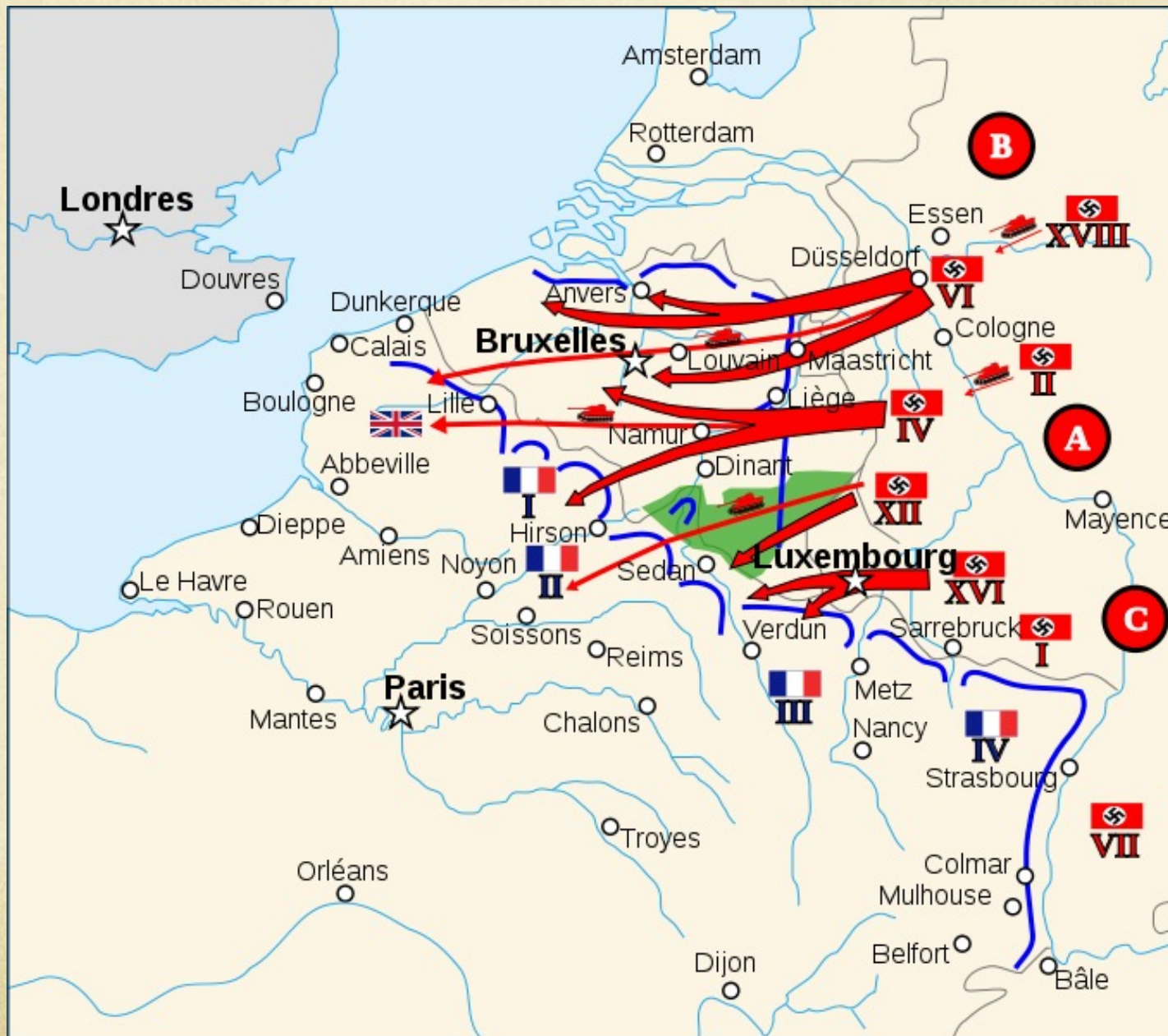

Voorlopig is dat echter nog een **Schemeroorlog**
drôle de guerre - phoney war - Sitzkrieg
aan de Franse Maginotlinie

Ook in B wordt het leger gemobiliseerd...

10 mei 1940: D leger valt B, NL, LUX en F aan

**DE WEGGEVOERDEN VAN
MEI
1940
FRANK
SEBERECHTS**

Hoeveel?

René Lagrou: 6.000

Eggert Reeder: 10.000

Louis Kiebooms (1957):
5.000

Gotovitch & Gérard-Libois:
2 à 3.000

Arie W. Willemsen:

10 à 12.000 gearresteerd
waarvan 2.500 weggevoerd

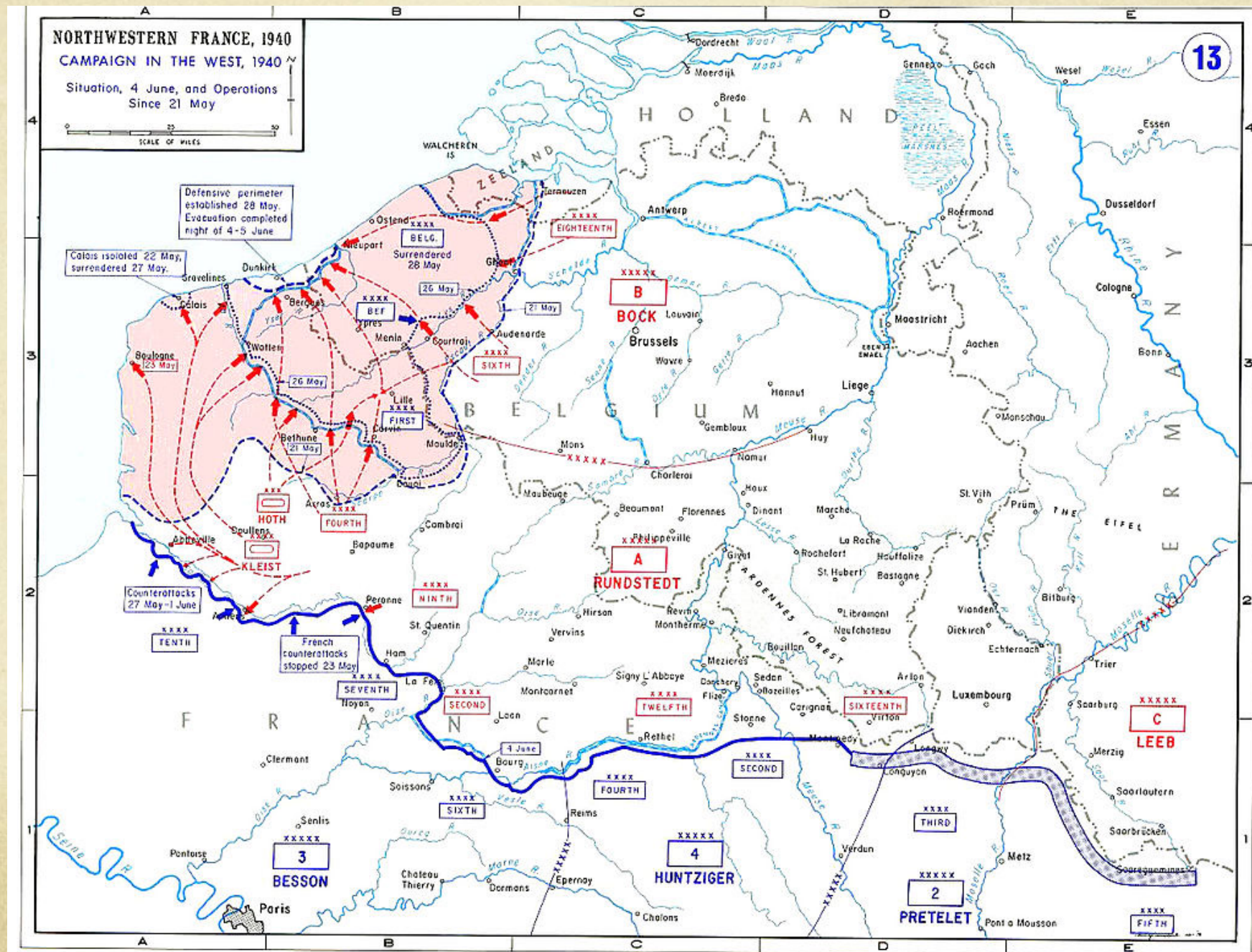
Carlos Vlaemynck:

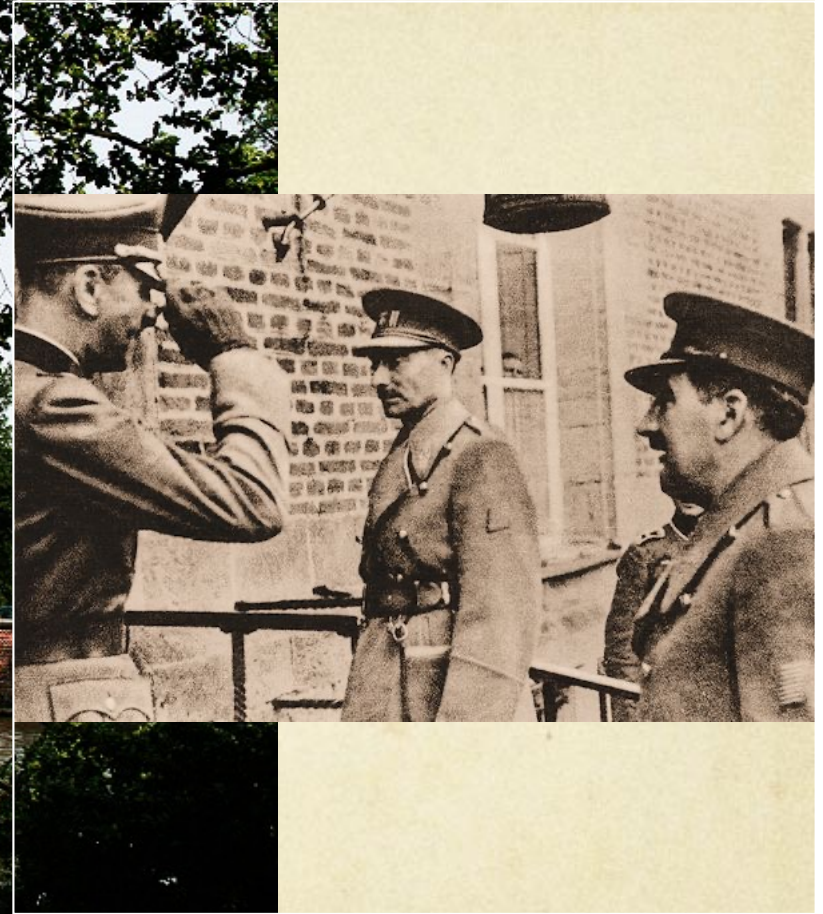
7 à 8.000

20 mei 1940:
moord op Joris van Severen e.a. in Abbeville

Verloop D opmars 21 mei - 4 juni

28 mei 1940 te 10.00 u: capitulatie B leger in Anvaing

Scherp conflict

Leopold III <> B regering (Pierlot, Spaak)

31.X.1940 - 8.IX.1944

103-118 Eaton Square

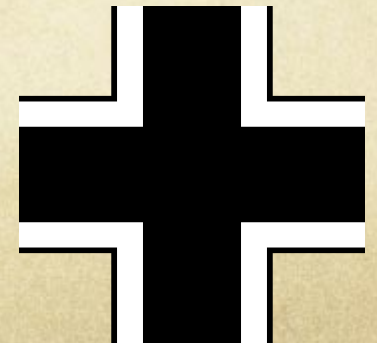
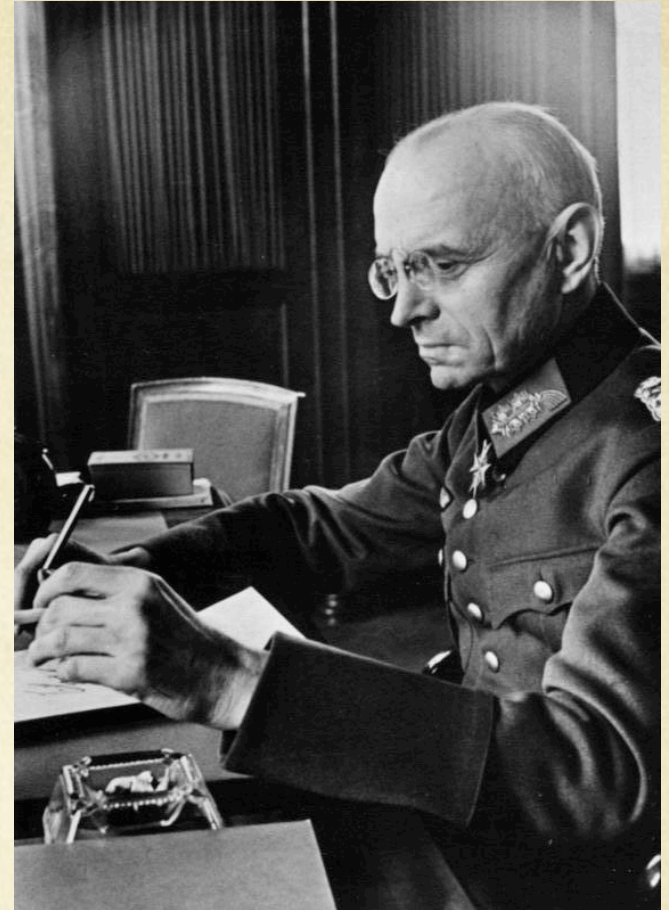
Belgravia

London

Zomer 1940:

Installatie van een
Militärverwaltung o.l.v. generaal
Alexander von Falkenhausen

*Ingrata Belgica, non possidebis ossa
mea* (1951)

Zomer 1940:

Tweede man na Von
Falkenhausen was
Regierungspräsident en
SS-Gruppenführer

Eggert Reeder

verantwoordelijk voor
alle zaken van binnenlandse
veiligheid en bestuur

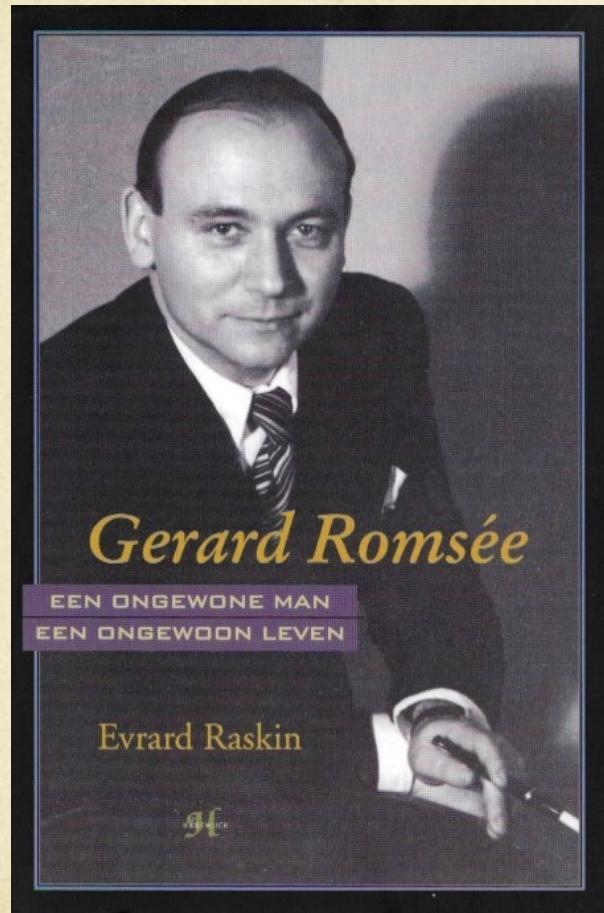

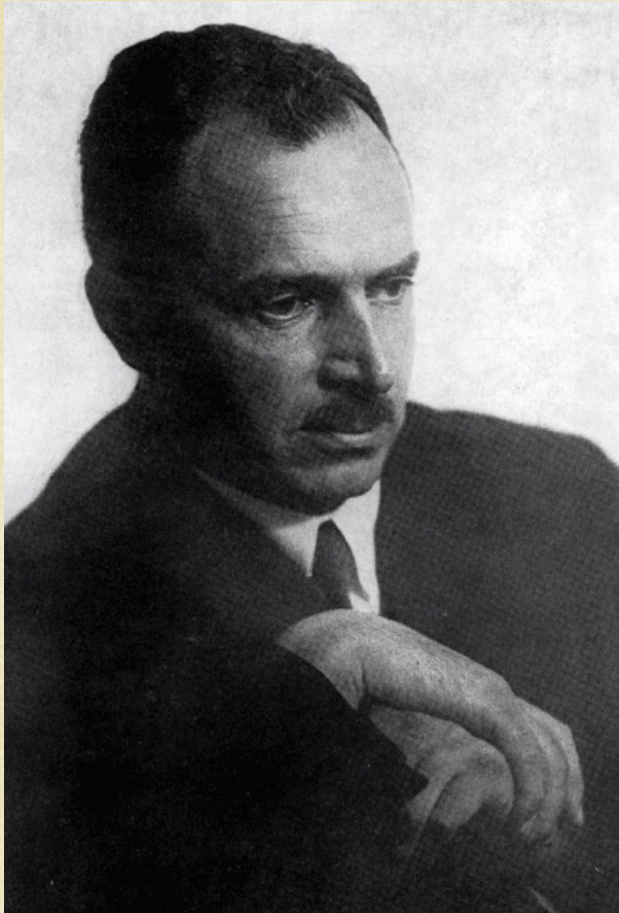
College van Secretarissen-Generaal

= hoogste bestuurlijke macht in B
voerde de Belgische wetten en
de Duitse verordeningen uit

Bestond uit een dozijn
ambtenaren met wisselende
samenstelling

De bekendste is
de VNV-er **Gerard Romsée**
(april 1941-september 1944)

Zomer 1940:

Hendrik de Man, voorzitter van de BWP, publiceert zijn *Manifest* en werkt mee - samen met Edgard Delvo - aan de oprichting van de UHGA

Vanaf voorjaar 1941 verbod
publieke optredens

Zomer 1940:
oproep van **koning en kardinaal**
tot wederopbouw van het land

19 november 1940:
ontmoeting Hitler-Leopold III in Berchtesgaden

Onder controle van Hitler
begint Reeder
met de (tweede)
- ditmaal ideologisch onderbouwde -
Flamenpolitik

Hoe zullen de Vlamingen nu reageren?

VNV houdt eerst de boot af
Géén tweede activisme!

Maar vreest voorbij gestoken
te worden door DeVlag en
SS-Vlaanderen
en stort zich dan in de
collaboratie

Vooraf contacten met de
Militärverwaltung

De DM/ZB was ontstaan uit de partijmilities van het VNV, REX Vlaanderen en het Verdinaso

www.nieuweorde.be

De VAVV leunde aan bij het VNV

Voorjaar 1941:
Vlaamsche Wacht

werving door VOS
doel: embryonale
Vlaamse Rijkswacht
afhankelijk van ministerie van
Binnenlandse Zaken

tot juni 1944:
Wehrmachtsgefolge
vanaf juni 1944:
Wehrmachtsangehörige (met
beëdiging op Adolf Hitler)

Nogal wat Belgische officieren maakten de overstap vanuit het krijgsgevangenenkamp naar de Vlaamsche Wacht met uiteindelijke sterkte: 2.500 manschappen

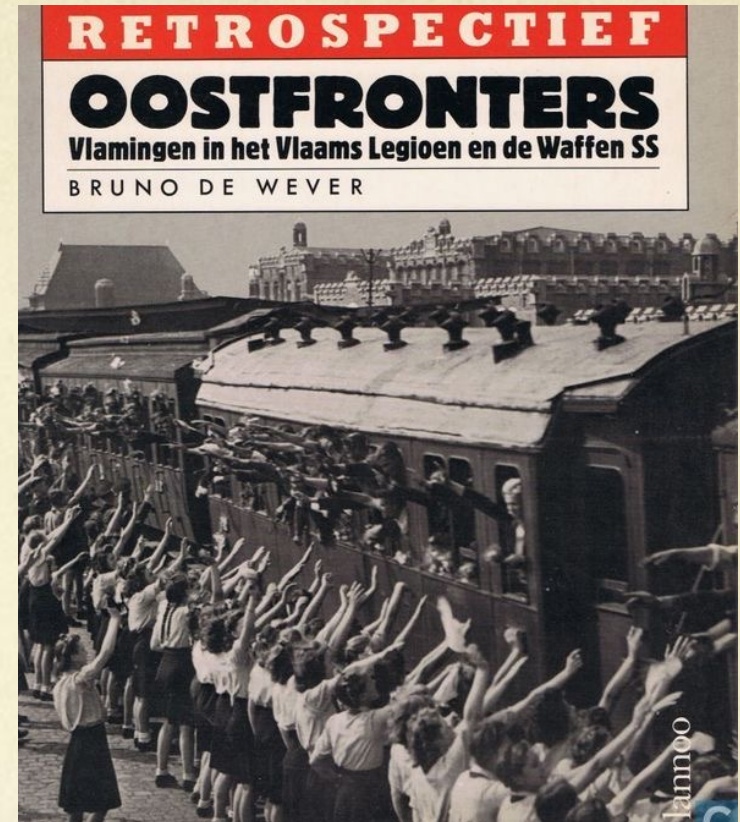

Meest in het oog sprong uiteraard de militaire collaboratie vanaf
Operatie Barbarossa

Vertrek eerste contingent Vlaamse vrijwilligers – 6 augustus 1941

Vlaamsch Legioen > 27^e SS-Div 'Langemarck'

23 oktober 1942:
Na zijn overlijden wordt
De Clercq als Leider van
het VNV opgevolgd
door de Gentse
oorlogsburgemeester
Hendrik-Jozef Elias

Elias zou voor de rest van de oorlog een bittere strijd uit te vechten hebben met de DeVlag o.l.v. Jef van de Wiele

... en met de Algemeene SS-Vlaanderen
van René Lagrou en Ward Hermans

ALGEMEENE # VLAANDEREN

B.L. Lidmaatschapsboekje
Nr. 5067

Familienaam *VAN STREKEN*

Voor naam *Geunieve*

Straat: *Gestelhof 3*

Woonplaats: *...*

Toegetreten den: *16 X 1942*

Uitgetreden den:

Teruggekeerd den:

Maandelijksche bijdrage: Fr. *...*

Algemeene # Vlaanderen,

Dijksterhuis

8

Vlaamse Studenten!

DE WAFFEN - SS
VORMT MANNEN, FORMT LEIDERS
WIE WIL LEIDEN, MOET DIENEN
HOOGSTE DIENST IS INZET!

**"NICHT RAISONIEREN KAMERAAD,
WEER U SCHERP EN EIND ALS EEN
SOLDAAT! .."**

Inlichtingen over de speciale
officiersloopbanen: genees-
heer, tandarts, veearts, apo-
theker, ingenieur, beheer-
leider, muziekmeester... en
de bijzondere voorwaarden
voor studenten verstrekt het

ERSATZKOMMANDO FLANDERN
DER

WAFFEN-SS

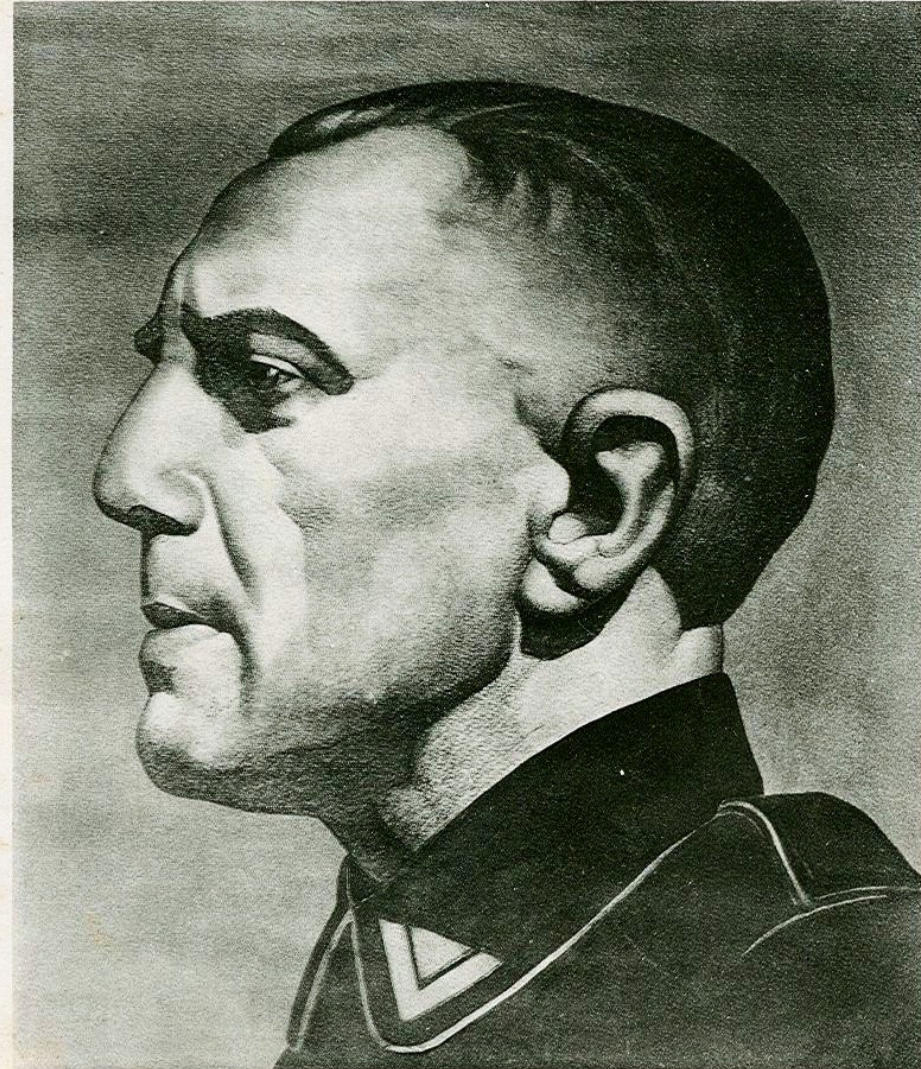
Koningin Elisabethlei, 22
ANTWERPEN

Op het einde van de oorlog
zal het VNV nauwelijks
nog werven voor het
Oostfront

Het is dan vrijwel geheel
overvleugeld door de
DeVlag

Het Verdinaso
geraakte na de moord
op Joris van Severen
versplinterd over verzet
en collaboratie...

(Edm. Van Dooren)

JORIS VAN SEVEREN
Leider van het VERDINASO
Vermoord te Abbeville, 20 Mei 1940.

En dan zwijgen we nog over

DAP

NSVAP

Volksverwering

NSBiV

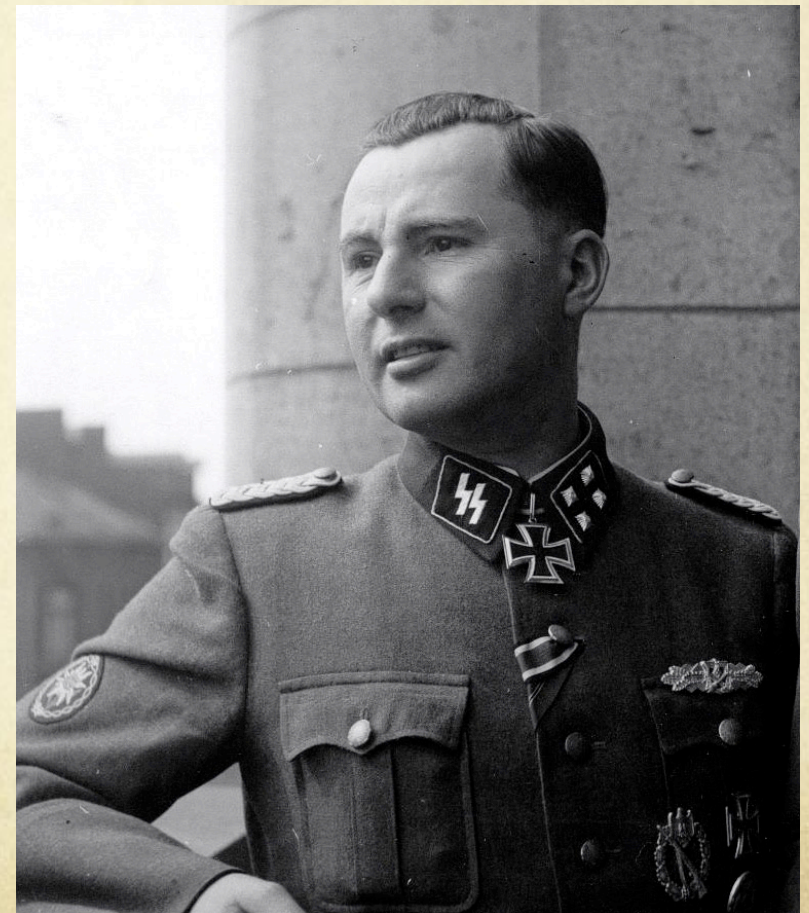
NSBvV

DOB

enz.

De spil van de Waalse
collaboratie wordt gevormd
door Léon Degrelle

Maar REX werd al gauw
een kolkende vergaarbak
van het beste en het
slechtste wat oorlog met
mensen doet...

Légion Wallonie > 28e SS-Div 'Wallonie'

De Duitse bezetting leverde niet enkel een correcte toepassing van de taalwetten op...

Plaatsvervanger van Degrelle
Victor Matthys droeg en nam
de verantwoordelijkheid van
de rexistische tegenterreur in
Frankrijk

29 februari 1944: ontmoeting Himmler-Elias

6 juni 1944: landing der geallieerden in **Normandië**

Anti-terreur

Brigades REX

'Courcelles'

17-18 augustus 1944

Veiligheidskorps (VK) DeVlag

'Meensel-Kiezegem'

1 en 11 augustus 1944

DM/ZB van het VNV

'Inzet' in Noord-Limburg

zomer 1944

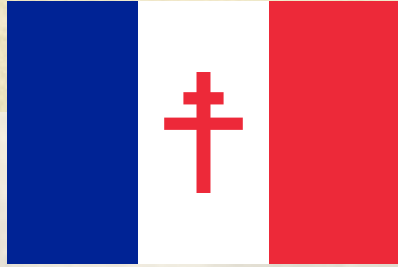

Het **VK der DeVlag**
o.l.v. Robert Verbelen en Tony van Dyck

19 juli 1944: **Josef Grohé** wordt
*Reichskommissar für die besetzten Gebiete in
Belgien und Nordfrankreich*

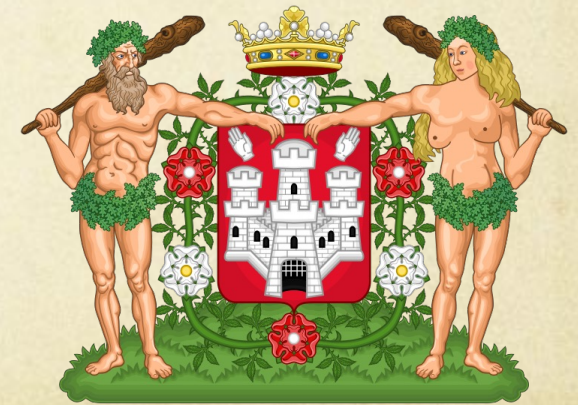
25 augustus 1944: bevrijding van Parijs

3 september 1944: bevrijding van **Brussel**

4 september 1944: bevrijding van Antwerpen

September 1944: overall begint de **straatrepressie**
met nog een herhaling in mei 1945...

8 september 1944: terugkeer Belgische regering uit Londen

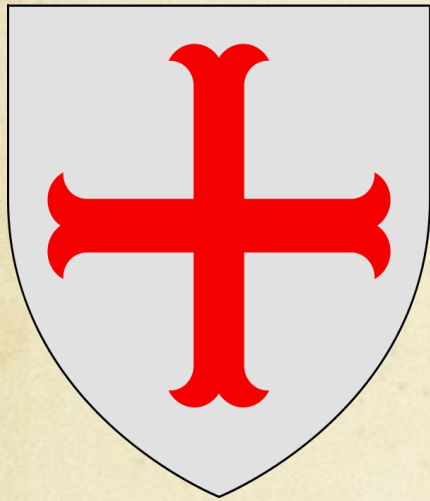
15.000 Vlamingen zijn naar D gevlucht
waar de DeVlag nu de macht naar zich trekt
De partijleiding krijgt onderdak van
SS-Ogruf. prins Jozias zu Waldeck-Pyrmont

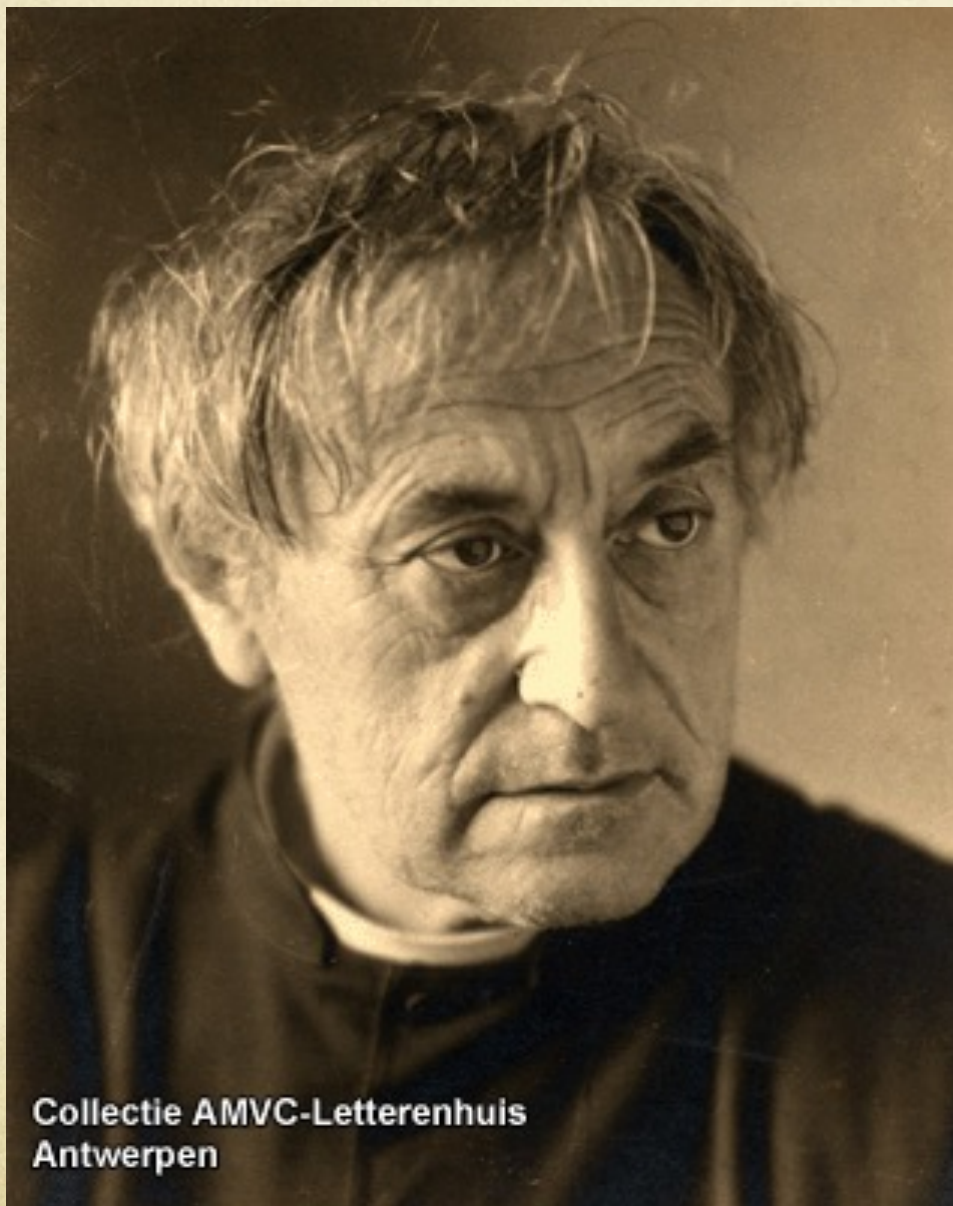

5 oktober 1944:
de Landsleiding wordt een **Vlaamse exilregering**

Schloss Bad Pyrmont (Nedersaksen)
tot 1 november 1944 zetel van de *Landsleiding*

Ook Cyriel Verschaeve en August Borms
laten zich daarvoor gebruiken

Begin oktober 1944:
het B krijgsgerecht begint met de officiële repressie

13 november 1944: de eerste **terechtstellingen**

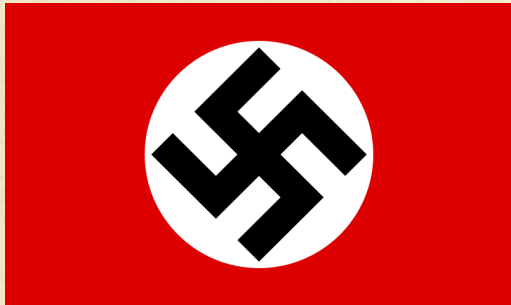
16 december 1944 – 25 januari 1945:
Ardennenoffensief

7 maart 1945: de Amerikanen steken de Rijn over bij Remagen

30 april 1945: dood van Adolf Hitler

Bij de laatste verdedigers van Berlijn:
33^e SS-Div 'Charlemagne'

2 mei 1945: val van Berlijn